

og med freds- og stabilitetsrammen, sættes der nu – som fru Helle Degn rigtigt gjorde opmærksom på – her i Danmark flere midler ind på at kunne yde en forebyggende indsats. Endvidere forbereder vi en tilpasning af de såkaldte CFE-aftaler om konventionelle styrker, som forhåbentlig kan gøres færdig til vedtagelse på OSCE-topmødet senere i 1999, samtidig med at man inden for OSCE forhåbentlig kan færdiggøre charteret for europæisk sikkerhed. Anstrengelserne for at gøre OSCE til en stærk og vigtig organisation for europæisk sikkerhed er på ingen måde lagt i posen; tværtimod er det et arbejde, der foregår med stor energi i disse måneder.

Jeg vil til sidst gerne takke ordførerne for opslutningen om den vedtagelse, regeringspartierne har foreslået. Den udgør et godt grundlag for regeringsarbejdet forud for topmødet i Washington.

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg vil også godt takke for en god diskussion her i dag. Det er jo i sig selv positivt, at vi her i Folketinget får en debat om NATO's fremtidige strategi, og også – synes jeg – at debatten i så høj grad har handlet om noget af det, der er mest centralt: Hvordan vi får et sikkerhedssystem, der på den ene side kan fremme fred og sikkerhed og på den anden side også kan fungere i praksis og i forlængelse heraf fastholde FN som en væsentlig del af verdenssamfundet?

Sådan som jeg har forstået regeringen og også de fleste andre partier, er der enighed om, at FN stadig skal være en væsentlig ramme for det internationale samfunds aktiviteter, også når det gælder den internationale sikkerhedspolitik. Derfor er jeg ikke i tvivl om, at både med debatten her i dag og med det forslag til vedtagelse, som regeringen har fremsat, ligger der et modspil til de allermost fantasifulde kræfter i USA, som ønsker at koble NATO fuldstændig fra FN – kræfter, som i virkeligheden ønsker at underminere FN og give NATO rollen som den organisation, som skal definere, hvordan den internationale sikkerhedsorden skal udformes. Det vil sige, at der er grundlag for, at også den danske regering kan lægge et pres på USA, lægge et pres på de kræfter, som ønsker nogle helt grundlæggende ændringer i den internationale orden, og i den forstand synes jeg, det har været tilfredsstillende, at vi har haft debatten i dag. Den har givet klarhed om-

kring den danske position i forhold til nogle ret vidtløftige ideer, som har været fremme.

Dér, hvor vi har en uenighed, er jo naturligvis i spørgsmålet om, hvor præcise man skal være, hvor meget man skal have mulighed for alligevel at give efter for amerikansk pres. Jeg noterede mig med stor opmærksomhed, hvad udenrigsministeren sagde om Kosovosituationen, hvor han sagde, at han naturligvis havde ønsket sig et mere klart FN-mandat, men at der her var tale om en ekstraordinær situation. Noget tilsvarende har den tyske regering sagt, og en række andre europæiske regeringer har også sagt nogenlunde det samme.

Men det, som er problemet, er, at alle de ekstraordinære situationer, alle de undtagelser efterhånden kan blive til reglen. Det var jo også rigtigt, som det blev sagt af udenrigsministeren, at folkeretten i den forstand er fleksibel. Den bevæger sig hele tiden alt efter den praksis, som er gældende, og derfor er vi nødt til at være meget opmærksomme på, om vi er med til at flytte grænserne for folkeretten, og at vi – hvis vi gør det – er bevidste om, hvad vi gør.

I forlængelse heraf: Vil vi være med til at institutionalisere en sådan ændring af praksis, ved at vi måske direkte ændrer nogle ting i NATO, ændrer NATO's strategiske koncept, ændrer andre formelle spilleregler, som der er i øjeblikket om forholdet mellem FN og NATO? Så er vi nødt til at diskutere det ud fra, at vi er nødt til at kende konsekvenserne af det og have en mere grundlæggende diskussion af de ting. I den sammenhæng er der efter vores opfattelse for megen usikkerhed i det forslag til vedtagelse, regeringen er kommet med, og jeg synes heller ikke, de svar, der er givet i dag, fjerner usikkerheden. Vi kan selvfølgelig ikke stemme imod vedtagelsen, men vi vil undlade at stemme til den ud fra det positive grundsyn, at vi ønsker at holde regeringen så fast som muligt på, at den skal gå imod de stemmer, der lyder bl.a. fra USA.

Så lige om førstegangsbrug af atomvåben: Det er jo korrekt nok, at det var den tyske udenrigsminister, der kom med den idé, og han kom i en vis diskussion, ikke alene internt i den tyske regering, men også med USA og i øvrigt også med Frankrig. I den sammenhæng kunne man da godt have forestillet sig, at der var kommet nogle positive tilkendegivelser fra en dansk udenrigsminister, som i 1980'erne kæmpede for den idé, som nu bliver lanceret af den tyske udenrigsminister.